

# ONTDEKKING VAN EEN NOG NIET BEKENDE GEOLOGISCHE FORMATIE IN ZUID-LIMBURG.

J. HOFKER

Het Limburgse Krijt, zoals het bekend is als Maastrichts Tufkrijt, het gele krijt van de St. Pietersberg, wordt in verschillende etages onderverdeeld, Mb, Mc, Md. Dit laatste, Md, bevat o.a. de bekende Bryozoen-lagen.

In verband met het thans aan de gang zijnde onderzoek naar het Limburgse „Maastricht”, dwz. naar die krijtlagen, die behoren tot de jongste afzettingen uit het Krijt-tijdperk, werden door mij monsters verzameld in de groeve „Curfs” bij Geulhem. Boven in deze groeve vindt men, meestal door een vrij duidelijke laag van het onderliggend gesteente gescheiden, een laag van fijne, korrelige kalk, die iets grijzer van tint is (tengevolge van glauconiet) dan het eigenlijke Md, en die overdekt wordt door de bruingetinte Oligocene zanden, welke aan hun basis talrijke gerolde steentjes vertonen. Een eerste onderzoek deed direct zien, dat we hier met een afzetting te maken hadden, die een fauna van *Foraminiferen* en *Bryozoen* bevatte, welke van die van het eigenlijke Md sterk afwijkt, ofschoon deze lagen, welke in Curfs een dikte van 4 m bereiken, tot nog toe werden beschouwd als te behoren tot het Md. Een zeer rijke fauna van *Foraminiferen* werd, na nauwkeuriger bemonstering, uit deze afzettingen bekend: ongeveer 45 soorten, waarvan tenminste 23 niet in het Maastrichts Krijt gevonden worden. Deze soorten blijken dezelfde te zijn, als die door Brotzen (The Swedish Paleocene and its foraminiferal fauna; Sver. Geol. Unders., C, 493, 1948) in Zweden als vormend de fauna van het onderste Paleoceen, werden beschreven.

We hebben hier dus te maken met een afzetting, welke nog niet uit Zuid-Limburg, ja zelfs nog niet uit Holland, bekend was, boreaal marien Paleoceen. Wel werd door Van Belle een fauna beschreven, die later werd geïdentificeerd met het Montien, zoals dat in het Bekken van Parijs voorkomt, maar deze min of meer tropische fauna heeft met de in Geulhem ontdekte niets te maken.

Verder onderzoek voerde tot de ontdekking van een tweede vindplaats in de buurt van Terblijt, terwijl tenslotte de Heer Meyer uit Luik mij monsters deed toekomen, genomen bovenop de groeve Van der Zwaan in de St. Pietersberg (Jekerdal), die eveneens het Paleoceen bleken te bevatten.

De afzettingen doen enigszins denken aan die uit het Mb: fijne, korrelige, vrij sterk glauconitische en iets zandige kalk, van een grijsgele kleur. Slechts in het Noorden van het gebied zullen ze in ons land voorkomen, daar de krijtlagen naar het Noorden afhellen en later door de tertiaire zee horizontaal werden afgeslepen; men vindt dan ook van het Noorden naar het Zuiden gaande in Z.-Limburg steeds oudere lagen aan de oppervlakte. In hoeverre de lagen van Bunde (Montien) jonger of ouder dan dit thans ontdekte *boreale Paleoceen* zijn, wordt nog onderzocht. Wel is zeker, dat de afzettingen, bekend als Tuffeau de Ciply bij Mons in België, nagenoeg dezelfde fauna bevatten, en niet de tropische afzetting, die hier als Montien beschouwd wordt.

Het zal zaak zijn, althans één der gevonden vindplaatsen met deze voor de wetenschap zo belangrijke afzetting uit het onderste Tertiair als natuurreserveaat te behandelen, en ik roep dan ook hier de medewerking der daarvoor aangewezen autoriteiten in.

**Abstract.** In the uppermost part of what is called the Maestricht-tuff, sediments bearing a foraminiferal fauna, totally different from the typical fauna of the Tuff, was discovered. The fauna closely resembles that, described by Brotzen (1948) as Swedish Paleocene; the only difference being that Brotzen described many forms reworked from the Upper Cretaceous, which do not occur in the fauna found in Southern Limburg in Holland. These layers, in which at least 45 species occur, from which 23 are typical for the Paleocene, was found in several outcrops in the northern part of the region. It is much alike the fauna of the Tuffeau de Ciply in Belgium, but is not tropical Montian.